

Sammenlikning av offentlig tjenstepensjon, privat ytelsespensjon og innskuddspensjon

Notat, Stein Stugu, De Facto, mars 2011

Dette notatet oppsummerer de viktigste kjennetegnene ved de tre viktigste pensjonsformene i Norge, offentlig tjenstepensjon, privat ytelsespensjon og innskuddspensjon. Notatet går ikke inn på forskjellene på avtalefestet pensjon i privat og offentlig sektor.

	Offentlig tjenstepensjon	Privat ytelsespensjon	Privat innskuddspensjon
Pensjonsnivå	66 % av sluttlønn (opp til 12 G ¹) ved full opptjening. I tillegg kommer samordningsfordeler. Oslo kommune 70 % av sluttlønn.	Ofte 66 % av sluttlønn (opp til 12 G). Kan variere opp til 70 % av sluttlønn, men også være 63 %, 60 % eller enda lavere.	Ikke noe definert pensjonsnivå – helt avhengig av innskudd. Innskudd kan variere fra 2 % av lønn (obligatorisk tjenstepensjon) opp til 5 % av lønn opp til 6 G, 8 % opp til 12 G. Ingen innskudd for lønn opp til en G.
Garantinivå	Ved full opptjening garanteres 66 % av lønn (før levealdersjustering), uavhengig av utbetaling fra folketrygden.	Ingen garanti for samlet pensjon.	Ingen garanti for samlet pensjon.
Opptjeningstid	30 års tjeneste gir full opptjening.	Vanligvis gir 30 års tjeneste full opptjening, men kan være lenger.	Innskudd alle år i arbeid. Ingen definert full opptjening.
Samordning med folketrygden	Samordnes med ytelser fra folketrygden slik at de fleste får mer enn 66 % pensjon.	Ingen samordning med folketrygden. Folketrygden (gamle regler) brukes for å beregne nivå på tjenstepensjon.	Ingen samordning med folketrygden.

¹ G = grunnbeløp i folketrygden. Nå (mars 2011) kr. 75 641

Oppsatt rett/fripolise /kapitalbevis	Slutter du får du med opptjente rettigheter i form av en oppsatt rett. Størrelse avhengig av antall tjenesteår, full opptjening 40 år. Eksempel; jobber du i offentlig sektor fra du er 25 til 30 får du 5/40-deler av full pensjon.	Slutter du i en bedrift får du med opptjente rettigheter i form av en fripolise. Størrelse avhengig av tjenesteår i forhold til når du fyller 67. Eksempel; med jobb i en bedrift fra 25 til 30 får du 5/42 av full pensjon, tilsvarende det som er innbetalt de 5 årene.	Du får med et kapitalbevis som dokumentasjon på verdien av opparbeidede innskudd.
Regulering av oppsatt rett/fripolise /kapitalbevis	Oppsatt rett reguleres med lønnsvekst (G-regulering)	Fripolise reguleres opp med avkastning ut over en garantert rente. Vanligvis langt svakere enn lønnsvekst. ²	Reguleres opp med avkastning på innskuddene.
Regulering av løpende pensjon	Lønnsvekst minus 0,75 %, dvs. G-regulering minus 0,75 %.	Ikke lov å regulere opp sterkere enn lønnsvekst. Vanligvis vesentlig svakere regulering enn offentlig tjenestepensjon.	Avhengig av avkastning på oppspart kapital.
Risiko	Arbeidsgiver garanterer for pensjonsnivå og har all risiko.	Arbeidsgiver har all risiko.	Arbeidstaker har all risiko. Arbeidsgivers ansvar er slutt når innskudd er betalt.
Utbetalingens lengde	Resten av livet.	Vanligvis resten av livet, men kan være kortere.	Forutsatt tilstrekkelig kapital ³ minimum 10 år, men samtidig minst til fylte 67 år.
Fleksibelt uttak	Kan ikke tas ut før ved 67 år. Kan gå av med AFP fra 62 år.	Kan tas ut fleksibelt fra 62 år.	Kan tas ut fleksibelt fra 62 år.

² Som eksempel på at fripoliser reguleres annerledes enn oppsatt rett fra offentlig tjenestepensjon kan nevnes at det ved beregning av verdi på de opptjente rettigheter er vanlig å bruke forskjellig prosentsatser. En bedrift som gikk over til innskuddspensjon brukte som eksempel en vekst på verdien av oppsatt rett på 3,3 % i året, tilsvarende for fripolise var 1,5 %.

³ Hvis det ikke er satt inn nok kapital er det mulig å ta ut innskuddene over kortere tid, slik at årlig utbetaling blir minst 0,2 G.

Avkorting ved tidlig uttak/tidlig pensjonering.	Pensjon før 67 år forutsetter at du går av med AFP.	Kraftig avkorting på grunnlag av mindre innbetaling fra arbeidsgiver og flere år som pensjonist. Forutsatt 4 % lønnsvekst kan pensjon fra 62 år i stedet for 67 gi 47 % lavere årlig pensjon.	Kraftig avkorting, i praksis er innskuddspensjon en sparekonto.
Tjenestepensjon og tidligpensjonering	Fortsatt medlem hvis du går av med AFP.	Du må ut av tjenestepensjonsordningen hvis du ikke er i arbeid.	Du må ut av tjenestepensjonsordningen hvis du ikke er i arbeid.
Utbetaling ved død	Ingen utbetaling ved død.	Ingen utbetaling ved død.	Ubrukt innskuddskapital til arvingene.